

Кінь кульгає – стронгілід має

Надія Флуєрар,
викладач вищої
категорії
Козелецького
коледжу
ветеринарної
медицини БНАУ

Якщо кінь кульгає, перша думка у господаря — пошкодив копито, наступив на небезпечний предмет, надміру попрацював, є тріщини копит. А може це гельмінтоз?

Студенти Козелецького коледжу ветмедицини Білоцерківського НАУ дуже спостережливі, люблять не лише їздити на конях, а й доглядати за ними, вивчати поведінку, фізіологію. Один зі студентів звернувся до мене, щоб з'ясувати причину кульгання власного коня. Мовляв, важкою роботою тварину не навантажують, копита розчищені, патології не виявлено. Я порекомендувала погладити коня по спині, а потім обережно опустити руку вниз за останніми ребрами аж до пупка, а також привезти фекалії коня для дослідження. Ми саме зі студентами діагностували інвазійні захворювання тварин на лабораторних заняттях та навчальній практиці, у гуртках.

Повідомлення студента наступного дня мене не здивувало. При спробі погладити коня, торкнутися лише черевної стінки тварина поводитися неадекватно — відступала, кусалася, намагалася вдарити задніми ногами.

Навіть лагідне торкання викликало у коня біль!

У наукових лабораторіях

З першого разу

Дослідники Білоцерківського НАУ вивчали ефективність антгельмінтика вітчизняного виробництва **Немасектин паста для перорального застосування** за спонтанного стронгілідозу коней різних порід. Екстенсивність інвазії нематодами ряду *Strongylidae* серед обстежених тварин становила 100%; середня інтенсивність інвазії — 63–97 яєць збудника у краплі флоатційного розчину. Препарат задавали перорально, індивідуально, одноразово в дозі 0,02 г/1 кг м.т. Немасектин вже після одноразової обробки показав 100 % інтенсивності та екстенсивності.

Конус-сито

Українськими вченими запатентовано спосіб виділення личинок нематод з використанням ларвоскопічного конуса без основи, виготовленого зі щільної гнучкої пластмасової сітки з отворами $D=1,3$ мм. Спосіб базується на здатності личинок нематод виходити до теплого та вологого середовища. Конус з фекаліями ДРХ витримують у теплій воді 2–4 години, ВРХ і коней — 6–8 годин, після чого надсадову рідину обережно зливають, а осад в об'ємі 5 мл досліджують під мікроскопом. Позитивний ефект корисної моделі — менша кількість лабораторного приладдя та часових затрат, ніж за методом Бермана, спрощення процесу.

На занятті з паразитології

Мої припущення підтвердили дані копродосліджень — за методом Фюллеборна виявлено велику кількість яєць стронгілід, тож з високою вірогідністю діагностували ураження збудниками *Strongylus edentatus* (син. *alfortia edentates*).

Коні заражаються стронгілідозами на пасовищах і навіть у стайнях, найчастіше у травні-червні та у вересні. Хворі коні і паразитоносії виділяють у довкілля яйця гельмінтів, які потрапляють на траву, у воду, ґрунт, де за сприятливих умов швидко розвиваються, з них видупаються личинки. **Коні заражаються аліментарним шляхом при заковтуванні личинок стронгілід.** До родини *Strongylidae* належать три види збудників і лише личинки *Strongylus edentatus* мігрують у жирову клітковину пупка, несправжніх ребер, малого тазу. Продукти розпаду личинок мають токсичну дію, викликаючи у тварин пригнічення або збудження, бурхливу перистальтику, антиперистальтику, часту дефекацію, тахікардію і симптоми колік. Тварини уникають руху, кульгають, слабнуть.

Для лікування порадила антгельмінтик гельмінсан, ефективний і при гастерофільозі, який викликають личинки шлункових і кишкових оводів. Самки оводів відкладають яйця на волосяний покрив коней у ділянці лопаток, шиї, хвоста, губ, щік, міжщелепового простору. Під час чухання тварина злизує яйця оводів, з яких у ротовій порожнині розвиваються личинки. Через 2–3 тижні з кормом потрапляють у шлунок, травмують стінку травного тракту, викликають явища гастроентериту, коліки, схуднення, анемію. Гастерофільоз часто реєструється на Поліссі і відомо навіть про кілька випадків раптової смерті коней від цієї хвороби.

Повертаючись до історії з конем нашого студента, з радістю повідомляю, що кінь вже не кульгає, не кусається, не б'ється і його можна погладити. **ЗТ**